

ACC. N.R. M. 12930:1-6.

Landskap: Öland Upptecknare: Fritz Carlsson, Alby Skälöv
Härad: Möckleby Berättare: " "
Socken: Hutterstad Berättarens yrke: f.d. hem. ägare
Uppteckningsår: 1953 Född år 1881 i Stenåsa

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Det späda barnets klädsel och vård. Lu F 97.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 12930:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jul 97

För späda barnets bläcker och bärd

Bläcket Alla barn lindades = virades in
närmast kroppen lades "blöja" = tyg leppan.
Efter lindan virades om barnet från ~~halsen~~
halsen under armarna som lemmade fin, ned
till fötterna. Lindan var merendels av gulle, en
decimeter, eller 15 c. m. bred och cirka 2 meter
lång. Bensen lades tillräcke och man virade åt
ett stadi. Både gossar och flickor sveptes
på denna sätt. Vid 3 månaders ålder ~~steg~~ utbytt
svepsningen, som barnet varit svept i både dag och
natt, med omläggning 2, eller 3 gånger om "bygget"
med tröja och hatt, samt en tresitt barn
skjättel. Sedan än "svept" barnen upphörde

omkring år 1920. Kläderna varo lika vid vardag och fest, fast onra klena vid festliga tillfällen.

På dräkter användes ofta för dekorationer av en annan familj i släkten, eller av grannar. Småberns kläderna, lindan och koftan gömmdes i familjerna för att vara tillhands vid födelsemånad. Skötsel och vård

Antiseptiska medel användes nog ej i allmänhet. Man bytte på barnet en gång i veckan om dagen och tvättade det i ljummet vatten och tvål. När barnet skötes om låg det i moderns bröna. Om dagarna låg barnet i vagn och om nätterna i sängen bredvid modern. Det förekom att barn "lägs ihel av modern". Den ohälsosliga typen av vagnar var en rektangulär lida med så kallade "gånglor". En annan typ var i form av en korg som lågdes i taket. Barnet bandts helt enkelt fast med snören över vagnen

I bygdens närmaste flygare förekom i den tiden
 ofta en dragg som barnets liggeplats om dagen förs
 ut från en liten reyster, eller tron. Vid ett halft
 års ålder följade barnet förtare vanligt föda.
 Den första hos den mjölken kallades kornmjölk
 Vid mjölkets drickning, som om modern fick
 för mycket mjölk. Dragg den ut med bröstgylar.
 Om moderns mjölk i var liten åsklig gavs
 tillägg, bestående av kornmjölk upp blandad med
 något vatten och med tillägg av något socker,
 Detta gavs i samband med bröstmjölk
 Hos den mjölken ansågs vara bäst. den var
 alltid tillhands och hade rätt temperatur.
 Man trodde än en mera kärleksfullt förhållande
 från att både mellan moder och barn genom
 digivningen. Bestämde tiden för digivningen
 förekom kunde vara sig dag eller natt, lutan när
 barnet vaknade, och grät, fick det bröstet till tröst

Barnet diade vanligtvis till 9 månaders ålder
 ofta lit modram barnen dia så länge som
 det ville. Det ansågs att modern ej åter skulle
 bli levande så länge barnet diade. I de fattiga
 familjerna fick det dia så länge modern hade
 mjölk då det var svårt att ads beffa annan lämplig
 föda åt barnet. Svängningen skedde genom att
 modern hån sig undan från barnet några dagar,
 eller att man smörjde malen smep, eller sat
 på bröstvärtarna. Detta användes även någon gång
 med hästen, då fölen skulle användas.
 Timmer förekom. Merse fattiga kvinnor, som ammade
 de mer förmögna barn. När barnet började äta
 luggade födan allmunt åt barnet, i en del fall
 till barnet var 2 år. Man började lära barnet
 att håna sig toft vid 9 mån. eller 1 års ålder
 Man hån fram barnet, eller satte det på häftet.
 Man sejschätte sig mycket mera med barnet då

2
 an om. Modern bar det på armen under utförande
 av husliga sysslor. En del barn uppfåddes med
 endast utspridda höryrsk: de första månaderna
 hälften ryrs och hälften vatten, efter som barnen blev
 äldre blev det mera ryrs och mindre vatten i
 blandningen. Som tröstsnapp fick barnen tuggad
 braka och rocken i en tunn tygbit. "gardinsar" som
 stappades i den lillas mun. Som vaggvisa sjöngs
 "Vakna lilla, koka gyltan full" samt "Seh om vi hade en
 liten gulvagn, skutta vi ut och åka". Barnen togs
 sådana till första månaderna, man bar det på armen
 när det någon gång fick komma ut. Det började krypa
 på golv vid 8 a. 9 månaders ålder, vid en års
 ålder lärde man barnen att gå, det hände att barn
 började gå vid 9 a 10 månaders ålder. Under vinter-
 tiden bar barnen sådana, eller aldrig ut i friska
 luften. När barnen började lära sig att gå skaffade
 man en så kallad stes, bestående av en ram av

ACC. N:R M. 12930:6.

rifflor, brådåttformig cirka 80 c. m i diameter. från varje
körn fastsattes en cirka 40 c. m hög ricka med någon lut-
=ning innåt. ovanpå dessa rickor fastsattes ett tak
av tvärbalkar, i vars mitt en träl utsträcktes längs
störst för barnet kunde ställas ned i stället. Det
sick då ha armarna över taket, och kunde således
bara rygg något av brappstrycken. Den understa
ramen släpades på golv. Och ställningen hindrade
barnet att falla och sprada sig. Vanliga smekmann
var "lillen" eller "lillan" Mamma, eller pappas åtskilliga. om om.
Barnet skulle ej börja gå för tidigt; då blev benen bråkiga
vid tillfälle. Gårn. väl sty även fadern med barnet.
Utom åtskilliga barn utskärades av
fattigvårdstyperna för vård. när modern, eller
kennet för ändret, ej kunde taga hand om dem.
På modern ofta måste deltaga i arbetet även
utomhus! sköttes barnet av någon åbring i fa-
=miljen. eller av andre barn, (og. konn

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6